

Proceso participativo para a elaboración da
Estratexia Local GDR 14

Estratexia

Análise das necesidades de
desenvolvemento e do potencial
da zona – Parte III

PARTE III: ANÁLISE DAS NECESIDADES DE DESENVOLVEMENTO E DO POTENCIAL DA ZONA, INCLUÍNDO DAFO

O análise DAFO o integran as variables de Debilidades, Ameazas, Fortalezas e Oportunidades. Destas catro, as Fortalezas e Debilidades fan referencia aos factores internos do propio territorio, e polo tanto son aquelas sobre os que é mais doado traballar e obter resultados a corto e medio prazo, mentres que as Oportunidades e as Ameazas fan referencia a factores externos que non dependen de nós, e polo tanto temos menos capacidade de control e cambio sobre elas.

Asemade cando falamos destas catro variables, tamén as podemos dividir entre aspectos positivos, que se corresponderían con Fortalezas (internas) e Oportunidades (externas), e aspectos negativos, que serían as Debilidades (internas) e as Ameazas (externas).

Esta ferramenta de análise ten alcanzado grande relevancia na planificación territorial e estratéxica dos territorios e por tal motivo, a nosa asociación ten elaborado de forma participativa a **Matriz DAFO do GDR 14**, para identificar as Necesidades e Potencialidades do noso territorio que posteriormente serán trasladadas á nosa Estratexia de Desenvolvemento Local Participativa.

1. MATRIZ DAFO

	Fortalezas	Debilidades
Oportunidades →	Reforzas para aproveitar as oportunidades	Diminuír para utilizar as oportunidades
Ameazas →	Asegurar contra as futuras ameazas	Evitar para escapar das trampas

DEBILIDADES:

TERRITORIO e PATRIMONIO

- D1. Territorio localizado na periferia da periferia (Galicia, España, Unión Europea)
- D2. Diversidade xeográfica territorial (diverxencia zonas rurais “versus” zonas periurbanas): territorio heteróxeneo de costa e interior con grandes diferenzas entre concellos
- D3. Dispersión da poboación, producindo un encarecemento na dotación de servizos básicos
- D4. Danos na flora e na fauna tanto por especies invasoras como pola acción antrópica
- D5. Risco de catástrofes naturais (incendios, erosión...)
- D6. Importantes impactos ambientais nos espazos onde se concentra a industria extractiva (canteiras e empresas dedicadas á extracción de gravas e areas)

PARTE III: ESTRATEXIA

- D7. Falta de protección dos espazos naturais con alto valor
- D8. Ausencia de recoñecemento e posta en valor de moitos espazos naturais con alto valor paisaxístico e medio ambiental
- D9. Existencia de patrimonio cultural sen conservar, sen rehabilitar, sen poñer en valor e escaso número de empresas de servizos culturais na zona. Descoñecemento e falta de sensibilización e concienciación da poboación sobre a riqueza do seu patrimonio, e das Administracións. Ausencia dun plan integral de xestión do patrimonio cultural do GDR 14
- D10. Inexistencia de interpretación accesible no patrimonio, tanto natural como cultural
- D11. Deficiencias na accesibilidade aos bens naturais e culturais para as persoas con mobilidade reducida
- D12. Incremento do desequilibrio territorial pola concentración da poboación na costa
- D13. Existencia dun desenvolvemento non sostible
- D14. Abandono do rural en busca de oportunidades e mellores accesos aos servizos nas cidades
- D15. Insuficiencia de espazos culturais e de ocio con carencias en servizos e equipamentos sociais
- D16. Escasa presenza de infraestruturas, programas e actividades tanto para persoas maiores como para a xuventude, para a muller, para as persoas con discapacidade e para todas aquelas persoas que teñen risco de exclusión social en xeral nos espazos rurais
- D17. Ausencia de ocio, actividades e espazos culturais, e edificios públicos adaptados
- D18. Ausencia de visión e cultura empresarial por parte da poboación autóctona
- D19. Abandono da terra (éxodo rural e infrautilización dos terreos agrícolas, gandeiros e forestais)

POBOACIÓN

- D20. Estancamento demográfico, baixa natalidade e avellentamento da poboación, risco de despoboamento dos núcleos mais pequenos
- D21. Baixas taxas de actividade e ocupación, elevadas taxas de dependencia (xvenil e de persoas maiores), dificultades para revitalizar o territorio
- D22. Incremento da taxa de paro nos últimos anos: nivel de desemprego por encima da media galega. Desemprego feminino superior ao masculino. Desemprego xuvenil
- D23. Incremento da emigración da poboación (sobre todo poboación moza formada)
- D24. Descenso da inmigración pola ausencia de oportunidades de traballo

PARTE III: ESTRATEXIA

- D25.** Evolución da poboación negativa (perda de efectivos nos últimos anos, avellentamento, baixa natalidade, incremento da emigración, retroceso da inmigración)
- D26.** Dificultades de acceso ao mercado laboral (baixa formación e cualificación profesional sobre todo en persoas desempregadas e en risco de exclusión social), unido a unha forte desmotivación e falta de autoestima sobre todo entre a poboación moza
- D27.** Inexistencia de emprego verde (reciclaxe, compost...)
- D28.** Escaso nivel de formación académica de determinados colectivos (poboación en xeral e máis pronunciado entre os colectivos desfavorecidos ou en risco de exclusión social), tanto xeral como específica
- D29.** Baixa cualificación profesional para acceder ao mercado laboral (poboación en xeral e máis pronunciado entre os colectivos desfavorecidos). Dificultade de acceso á formación asociada á certificación de profesionalidade esixido para a maior parte dos empregos
- D30.** Falta de formación empresarial
- D31.** Ausencia de melloras para a integración laboral das persoas con risco de exclusión social, e incremento do risco de exclusión deste colectivo
- D32.** Incremento da poboación en risco de exclusión social e en situación de carencias materiais e carencias materiais severas
- D33.** Deficiencias na conciliación da vida familiar e laboral
- D34.** Deficiencias no acceso ás novas tecnoloxías (banda ancha e infraestruturas TIC) tanto para empresas como para a poboación en xeral
- D35.** Redes sociais pouco desenvolvidas
- D36.** Deficiente transporte metropolitano, vía de alta capacidade do Baixo Miño incompleta, estruturas de comunicación insuficientes nos diferentes territorios e transporte público mal adaptado para as persoas con mobilidade reducida, e horarios e tempos de transporte carentes e limitados
- D37.** Escaso apoio para a autonomía persoal das persoas con discapacidades (servizos como catering, lavandería, pisos adaptados...)
- D38.** Escasa ou deficiente formación no sector servizos de forma xeral e concretamente no turismo, con escasa colaboración entre os axentes implicados

ECONOMÍA

- D39.** Menor renda per cápita no noso territorio en comparación coa media galega. En cambio, o custe da vida é un dos mais altos de Galicia
- D40.** Ausencia de innovación no sector comercial

PARTE III: ESTRATEXIA

- D41.** Produto interior bruto moi por debaixo da media de Galicia, e con grandes diferenzas internas no territorio entre os concellos mais industrializados (Porriño e Mos) e o resto
- D42.** Gran dependencia de Vigo, escaso peso dos nosos territorios estando moi mediatizados por dita cidade
- D43.** Desintegración económica debido ao despoboamento e á falta de actividades económicas na zona norte do GDR 14
- D44.** Dificultades de acceso ao solo agrario (minifundismo, bloqueo do mercado de terras que impide o crecemento das explotacións, e escasa dimensión económica de moitas das explotacións). Dependendo do tipo de explotación (necesidade de minifundismo)
- D45.** Pouca visibilidade do sector da planta ornamental, da flor cortada e hortofrutícola dentro do propio territorio e máis aínda no exterior
- D46.** Progresivo abandono do sector primario por parte da poboación (abandono de terras agrícolas e forestais, perda de poboación activa, ausencia de relevo xeneracional e redución da renda agraria), escasa oferta formativa especializada neste sector
- D47.** Dificultades de acceso das PEMES ao solo empresarial, custe elevado para as pequenas empresas, ausencia de ordenación no uso do solo empresarial que dificulta a dotación de servizos ás empresas e insuficiencia de parques empresariais na comarca do Baixo Miño
- D48.** Falta ou pouca diversidade dos usos produtivos dos montes (novos aproveitamentos do sector forestal)
- D49.** Falta de sensibilización sobre enerxías renovables e cambio climático por parte da poboación en xeral, das administracións locais e das empresas
- D50.** Atomización empresarial, predominio de pequenas empresas e escaso acceso á innovación e ás novas tecnoloxías
- D51.** Presenza de servizos tradicionais de baixa produtividade e sen adaptar ás necesidades actuais da poboación
- D52.** Estacionalidade e crise dos sectores produtivos e ausencia de alternativas para combater este feito (agricultura, pesca, construción, turismo...)
- D53.** Inexistencia dunha rede ou banco de datos que puidese facilitar as oportunidades de negocio entre emprendedores e empresas no rural
- D54.** Deficiencias ou ausencia de procesos de transformación e comercialización do sector primario no noso territorio. Necesidade de pechar os ciclos produtivos
- D55.** Ausencia de imaxe de marca, sistemas de calidade, indicación xeográfica protexida ou figuras similares para moitos dos nosos produtos tanto do sector primario como da agroindustria

PARTE III: ESTRATEXIA

D56. Abandono do comercio local e dos produtos de proximidade, dificultades para adaptarse ás novas condicións de mercado e competencia das grandes superficies e cadeas comerciais

D57. Deficiencias na explotación e no desenvolvemento das fortalezas turísticas do territorio

D58. Estacionalidade do sector turístico (sol e praia) e escaso desenvolvemento doutras modalidades de turismo alternativo

D59. Infraestruturas turísticas sen adaptar aos potenciais clientes (persoas con discapacidade, familias con fillos/as, familias con mascotas...)

D60. Falta de infraestruturas hoteleiras de calidade e de melloras nas existentes que se adapten ás necesidades actuais

GOBERNANZA

D61. Existencia de pouco compromiso co territorio, pouco cohexionado internamente, baixo nivel identitario, ausencia de senso de pertenza ao territorio GDR 14: individualismo, localismo...

D62. Medo ao descoñecido

D63. Falta de complementariedade dos recursos existentes na zona

D65. Falta de colaboración entre axentes privados e públicos (axentes sociais e administracións públicas)

D65. Elevado grado de asociacionismo pero pouco activo e escaso desenvolvemento das cooperativas

AMEAZAS

TERRITORIO e PATRIMONIO

A1. Cambio climático (contaminación, residuos, catástrofes naturais, actuación sobre os cursos fluviais, especies invasoras...)

A2. Perigo da desaparición do patrimonio cultural

A3. Destrucción dos espazos comunitarios (relación de veciñanza)

A4. Apropiación por parte das empresas e das urbes do territorio rural

A5. Desarraigo do rural, esquecemento dos usos e costumes

POBOACIÓN

A6. Despoboamento rural: descenso da poboación nos últimos anos

A7. Avellentamento da poboación sobre todo nas zonas mais deprimidas onde o efecto e mais acusado

PARTE III: ESTRATEXIA

A8. Atracción doutros territorios de poboación formada e especializada (incremento da competitividade doutros territorios), agravados pola proximidade da cidade de Vigo que absorbe poboación e recursos en detrimento das áreas rurais

A9. Falta de formación práctica e cualificación nos diversos sectores en xeral e de centros específicos para capacitar ás persoas en risco de exclusión social que faciliten a súa inserción laboral

A10. Aparición de novas metodoloxías en formación (on line e semi presencial) que non sempre son válidas para toda a poboación e que se traducen nun incremento da brecha dixital e laboral

A11. Ausencia de expectativas laborais para a poboación moza que incrementa a desmotivación nun contexto onde non existe unha arraigada cultura emprendedora

A12. Cambios nos modelos de busca de emprego aos que non toda a poboación é capaz de adaptarse (internet, empresas de traballo temporal...)

A13. Atrazo nas infraestruturas de telecomunicacións, sobre todo nas zonas mais rurais

A14. Problemas derivados da adaptación do fluxos migratorios: integración social, económica e laboral e imposición doutras culturas (alimentación, cultura, idioma...)

ECONOMÍA

A15. Perda do valor do sector primario e da dignificación social de dito sector

A16. Desemprego no sector primario e secundario (industria e construción) debido á perdura e agravamento da crise económica

A17. Atractivo doutros territorios para a actividade industrial e empresarial. Competencia doutros países como Portugal, Marrocos ou países do Leste de Europa.

A18. Importación de produtos agrarios e perda do mercado local de proximidade e penalización das canles curtas de comercialización do produto local

A19. Aproveitamento exterior da falta de visión empresarial da poboación autóctona

A20. Competencia para a produción local das marcas que controlan as grandes superficies comerciais e os principais canles de comercialización e distribución

A21. Incremento da competitividade e da especialización doutros destinos turísticos

A22. Ausencia ou reducida existencia de axudas ao sector agrario sobre todo para determinados colectivos e actuacións (creación, ampliación e modernización de explotacións, incorporación...)

A23. Carga burocrática e custes económicos impostos polas Administracións para emprender que poden frear ou xerar incertidume á hora de tomar decisións. Creación de polígonos industriais pero falta de motivación para o traslado das empresas aos mesmos.

PARTE III: ESTRATEXIA

GOBERNANZA

- A24. Lexislación que pode prexudica ao pequeno produtor / emprendedor. Lexislación que impide o desenvolvemento multifuncional dos montes e que impide a capacidade de decisión dos titulares (Lei do solo). Diseminación empresarial por falta de planificación e ordenación do territorio por parte das Administracións.
- A25. Falta de visión de conxunto do territorio GDR 14 (por parte da clase política e da sociedade en xeral)
- A26. Falta de visión de oportunidade da Eurorrexión Galicia – Norte de Portugal
- A27. Falta de previsión e planificación a medio – longo prazo
- A28. Descordenación entre as diferentes Administracións
- A29. Falta de Gobernanza multinivel
- A30. Recorte nas subvencións para o mantemento de servizos ás persoas con discapacidade e para todo o colectivo en xeral con risco de exclusión social
- A31. Fracaso das políticas de natalidade e conciliación da vida familiar e laboral
- A32. Carencias nas políticas activas de emprego
- A33. Falta de entendemento político e social nas accións de mellora cando se trata de emprender

FORTALEZAS:

TERRITORIO e PATRIMONIO

- F1. Situación xeográfica, boa situación estratéxica con respecto a Galicia por estar no centro do Eixo Atlántico
- F2. Diversidade xeográfica, con forte atractivo natural e diversidade de recursos determinados pola boa climatoloxía. Dimensión territorial
- F3. Diversidade e gran cantidade de importantes recursos patrimoniais, tanto naturais como culturais, susceptibles de ser postos en valor e explotados tanto para o lecer como para actividades económicas. Biodiversidade, Rede Natura 2000, zonas LIC, ZEPA, Bens de Interese Cultural...
- F4. Bo clima favorable aos cultivos e ao turismo
- F5. Paisaxe e experiencia en restauración de espazos degradados
- F6. Gran dispoñibilidade de recursos para o desenvolvemento de enerxías renovables (biomasa)
- F7. Existencia de organizacións medio ambientais ben organizadas para a protección do medio

PARTE III: ESTRATEXIA

POBOACIÓN

- F8. Capital humano formado e informado
- F9. Disponibilidade de profesionais cualificados con tendencia á especialización
- F10. Capacidade da poboación para crear e innovar: gran cantidade de diferentes colectivos sociais dispostos a colaborar activa e multisectorialmente
- F11. Existencia de profesionais de ámbito local cun alto coñecemento do noso contorno
- F12. Existencia de servizos de apoio ao emprego e ao emprendedor no territorio
- F13. Existencia de entidades con estratexias activas de apoio ao sector comercial e empresarial
- F14. Existencia de centros de atención e promoción de persoas en risco de exclusión social
- F15. Proximidade á cidade de Vigo que actúa como motor de desenvolvemento económico rexional, nos converte nunha área atractiva e ben comunicada que pode atraer investimentos ao noso rural

ECONOMÍA

- F16. Capacidade emprendedora da poboación
- F17. Riqueza gastronómica (terra, mar e monte, calidade, diversidade...). Unión do turismo á gastronomía
- F18. Sector vitivinícola desenvolvido e en auxe (sentado e consolidado, Denominación de Orixe "Rías Baixas")
- F19. Gran potencial agrario e forestal pola diversificación de produtos
- F20. Potencial para a transformación de produtos agrarios (industria agroalimentaria en crecemento e diversificación cara a produtos de alto valor engadido con base en materias primas de alta calidade)
- F21. Potencial dos produtos hortícolas, frutícolas e silvícolas para abastecemento do mercado local. Aposta polo mercado de proximidade e polo abastecemento propio. Potencial da agricultura ecolóxica
- F22. Adaptación e potencialidade dos cultivos autóctonos (mirabel, kiwi, planta ornamental...)
- F23. Potencial do sector turístico e semellanzas culturais con outros pobos europeos
- F24. Capacidade para desenvolver servizos relacionados coas empresas existentes no territorio
- F25. Aposta polo comercio tradicional e de proximidade e veciñanza
- F26. Presenza de importantes centros de innovación, investigación e tecnoloxías no territorio ou próximos

PARTE III: ESTRATEXIA

F27. Progresiva diversificación da economía rural (turismo, gastronomía, artesanía, cultura, caza, pesca, enerxías renovables, biomasa, servizos complementarios...)

F28. Boas instalacións turísticas rurais e sectores tradicionais susceptibles de ser explotados turisticamente. Unión do turismo ao agro, á natureza, ao patrimonio...

F29. Percorrido dos Camiños de Santiago (Portugués tradicional e Portugués pola Costa)

GOBERNANZA

F30. Existencia dunha forte base asociativa

F31. Importante esforzo pola potenciación dos dereitos, a integración e o desenvolvemento persoal do colectivo de persoas en risco de exclusión social no medio rural

F32. Eixo Atlántico – Cooperación transfronteiriza

F33. Interese da poboación por mellorar a realidade dos nosos territorios

F34. Boas relacións entre o rural e o urbano. Forte interpelación

F35. Interese e compromiso da Asociación de Desenvolvemento Rural MAIV – Baixo Miño polo desenvolvemento rural integral do seu ámbito de actuación

F36. Experiencia en materia de Desenvolvemento Rural no territorio a través dos Programas PRODER e LEADER

OPORTUNIDADES:

TERRITORIO e PATRIMONIO

O1. Localización xeográfica (Eixo Atlántico, fronteira con Portugal)

O2. Combater o cambio climático (contaminación...)

O3. Mercado de emisión de CO₂ (mercado de bonos)

O4. Saneamento integrado de todo o rural

O5. A multifuncionalidade do monte en man común (introdución de novos aproveitamentos mantendo o uso social do monte)

O6. Existencia dun tecido social (veciñal, cultural, deportivo...)

O7. Maior valoración social do medio rural para o desenvolvemento de actividades relacionadas co ocio, a cultura e o medio ambiente, así como para atraer novos poboadores e iniciativas empresariais

O8. Demanda social dos servizos ambientais que ofrecen a agricultura e a gandería para a conservación da biodiversidade, para a prevención dos lumes forestais, para evitar a erosión...

PARTE III: ESTRATEXIA

O9. Valoración da imaxe de marca do territorio (pertenza, calidade, diferenciación, posicionamento...)

POBOACIÓN

O10. Presenza de capital humano importante con alto grado de formación e capacitación

O11. Preocupación pola vida saudable (alimentación, deporte, sendeirismo, Btt...)

O12. Transporte público mancomunado, transporte metropolitano

O13. Crecente demanda social de centros e espazos de lecer no rural público

O14. Comunicacions no territorio eficientes e na medida do posible libres de peaxe na súa totalidade

O15. Xeración de emprego rural e teletraballo que pode facilitar a oportunidade de compaxinar a vida no rural con traballar en determinados sectores que anteriormente implicaban desenvolver á actividade nas cidades

O16. Retorno das persoas emigrantes motivado en parte pola crise económica pode axudar a frear á perda de poboación

O17. Máis facilidades para o acceso á formación e á cualificación

O18. Achega das novas tecnoloxías e das redes sociais á poboación. Facilidades para a formación on line, e para os novos métodos de busca de emprego

O19. Recuperación de oficios tradicionais

ECONOMÍA

O20. Necesidade de dar resposta a novos retos derivados do incremento da esperanza de vida, do avellentamento da poboación, e da presión social polo benestar e a saúde, que se traduce en novas fontes e nichos de emprego todavía por desenvolver (avellentamento activo, traballo asistencial...)

O21. Mantemento da industria dos serradoiros e mercado de Portugal próximo

O22. Vilas con importante poboación e próximas a unha gran cidade como Vigo que os fai potenciais consumidores dos produtos do rural

O23. Potencia do sector agrícola – gandeiro no referente a outros aproveitamentos como alternativas de ocio, industria cárnica, produción en ecolóxico

O24. Compatibilidade entre produción e sustentabilidade

O25. Existencia de importantes restos patrimoniais que poden potenciar o turismo non estacional. Xurdimento de iniciativas empresariais vencelladas ao patrimonio cultural (interpretación, servizos guiados...)

PARTE III: ESTRATEXIA

- O26. Ferramentas de comercialización de produtos do monte e do medio rural
- O27. Desenvolvemento das enerxías renovables, sobre todo das procedentes da actividade forestal e dos subprodutos agrícolas e gandeiros (biomasa e biocombustible). Posibilidade de xerar novas empresas especializadas e crear emprego verde
- O28. Revalorización dos produtos do rural (gastronomía, produtos locais, cultura tradicional...). Crecente demanda e estima dos produtos agroalimentarios con calidade diferenciada baseada na orixe e con marcas de calidade certificadas
- O29. Presenza do Camiño da Santiago como potencial turístico (Portugués e Portugués pola costa) e doutros itinerarios a desenvolver como o Camiño da Sal
- O30. Existencia de parques e polígonos industriais capaces de atraer empresas e xerar emprego
- O31. Agricultura respetuosa co medio e de calidade
- O32. Potencial turístico do territorio do GDR 14

GOBERNANZA

- O33. Xestión comunitaria de recursos
- O34. Existencia de políticas de igualdade de oportunidades, conciliación, emprego...
- O35. Crecente sensibilización social cos colectivos desfavorecidos ou en risco de exclusión social, acceso das persoas en risco de exclusión social ás decisións políticas e económicas
- O36. Políticas e axudas europeas. Experiencia adquirida en materia de Desenvolvemento Rural e xestión de fondos comunitarios destinados a este fin
- O37. Cumprimento da lei e lexislación adecuada ao desenvolvemento rural
- O38. Posta en marcha da área metropolitana
- O39. Posibilidade de establecer unha planificación estratéxica desenvolvida pola propia poboación local, e acceder a axudas e subvencións tanto autonómicas como nacionais e comunitarias para implantalas no territorio

Segundo a “Guía de desenvolvemento Local Participativo para Actores Locais” publicada pola Comisión Europea, toda Estratexia de Desenvolvemento Local Participativa ademais dunha análise DAFO (Debilidades, Ameazas, Fortalezas e Oportunidades), debe conter unha **análise das Necesidades de desenvolvemento e potencial da zona** que ao contrario que o DAFO que se presenta como unha ferramenta mais xenérica e que pode ser aplicada a outros territorios con características similares, demostre que os resultados obtidos dese DAFO son claramente conseguidos mediante un proceso participativo, que diferencian ao noso territorio de outros e

PARTE III: ESTRATEXIA

que se poden converter nunha valiosa ferramenta para a construción dunha intervención forte e segura cunha maior orientación á busca de resultados.

Para poder realizar a análise de **Necesidades** de desenvolvemento e potencial, debemos basearnos nos resultados obtidos no DAFO, centrarnos no característico e na diferenciación do noso territorio, mirar deica o futuro e non ser defensivos, clasificar e priorizar as nosas necesidades e oportunidades, ter en conta a opinión razoada da poboación local e distinguir entre o *qué nos gustaría lograr* e o *qué poderemos lograr cos recursos e programas dos que dispoñemos*.

2. MATRIZ CAME

Atendendo a estes criterios, identificamos as Necesidades de desenvolvemento e potencial utilizando unha nova ferramenta, a **Matriz CAME** (Corrixir, Afrontar, Manter e Explotar). Cada unha das necesidades detectadas a través desta metodoloxía nos permitirán dar resposta á formulación “Qué Necesitamos?”, cómo Corrixir as Debilidades, Afrontar as Ameazas, Manter as nosas Fortalezas e Explotar as nosas Oportunidades.

		DAFO		
			Ameazas ↓	Oportunidades ↓
		CAME	Afrontar ↓	Explotar ↓
DAFO	Debilidades →	Corrixir →	Estratexia de supevivencia	Estratexia de reorientación
	Fortalezas →	Manter →	Estratexia de defensa	Estratexia de posicionamento

CORRIXIR as DEBILIDADES:

TERRITORIO e PATRIMONIO

1 . Localización territorial, diversidade xeográfica, desequilibrio e dispersión (D1, D2, D3, D12)

N1. Reequilibrio territorial, establecer melloras na calidade de vida e no acceso aos servizos básicos.

2. Ausencia de recoñecemento, escasa protección ambiental, riscos e danos no patrimonio natural, ausencia de accesibilidade e de interpretación accesible (D4, D5, D6, D7, D8, D10, D11)

PARTE III: ESTRATEXIA

N2. Posta en valor do patrimonio natural, conservación, protección e accesibilidade. Visión económica e sustentable do recurso

3. Escasa conservación e posta en valor do patrimonio cultural, ausencia de sensibilización e dun plan integral de xestión do patrimonio cultural, de accesibilidade e interpretación accesible. Escasa presenza de infraestruturas, programas e actividades culturais e da visión empresarial da cultura por parte da poboación autóctona (D9, D10, D11, D15, D16, D17, D18)

N3. Posta en valor do patrimonio cultural, conservación, protección e accesibilidade. Visión económica e sustentable do recurso.

POBOACIÓN

4. Abandono do rural, estancamento demográfico, baixa natalidade, avellentamento, saldo migratorio negativo, evolución demográfica negativa (D14, D19, D20, D23, D24, D25)

N4. Fixación de poboación no rural con estratexias contra o declive demográfico (calidade de vida)

5. Dificultades de acceso ao mercado laboral, incremento do paro, baixas taxas de actividade e ocupación, dependencia, conciliación, falta de formación e cualificación profesional, desmotivación, incremento do número de persoas en risco de exclusión social con problemas aínda maiores de formación, cualificación e acceso ao mercado laboral asemade falta de apoio para autonomía persoal deste colectivo, falta de formación empresarial e do sector servizos en xeral (D21, D22, D26, D28, D29, D30, D31, D32, D33, D37, D38)

N5. Formación e orientación en xeral, cualificación profesional, motivación e loita contra a exclusión social no acceso ao mercado laboral

6. Deficiencias no acceso ás novas tecnoloxías e ás redes sociais (D34, D35, D50)

N6. Mellora do servizo de novas tecnoloxías no rural e sensibilización e formación á poboación

7. Deficiencias, insuficiencias e desigualdades nas comunicacións e no transporte público. Escasa adaptabilidade e accesibilidade no transporte (D36)

N7. Mellorar as comunicacións internas, a eficiencia e a accesibilidade no transporte público no rural

ECONOMÍA

8. Renda per cápita baixa, custe da vida elevado, produto interior bruto baixo, desequilibrios económicos territoriais, desintegración económica nas zonas menos poboadas, gran dependencia de Vigo (D39, D41, D42, D43)

N8. Apoio á actividade económica local e loita contra o desequilibrio territorial potenciando aquelas zonas máis desfavorecidas nas estratexias de diversificación económica

PARTE III: ESTRATEXIA

9. Ausencia de innovación no sector comercial, abandono do comercio local e dos produtos de proximidade, dificultades de adaptación, servizos tradicionais de baixa produtividade e non adaptados ás necesidades sociais, falta de conexión e cohesión entre empresas e emprendedores (D40, D51, D53, D56)

N9. Dinamización, modernización e innovación do comercio local e dos produtos de proximidade. Adaptación ás necesidades do mercado e fomento do emprendemento. Concienciación sobre a importancia do comercio local.

10. Inexistencia dun desenvolvemento sostible e de emprego verde, falta de sensibilización medio ambiental e desenvolvemento de enerxías renovables e eficiencia enerxética (D13, D27, D49)

N10. Potenciar a xeración de emprego verde, o uso das enerxías renovables e a eficiencia enerxética

11. Sector turístico deficientemente explotado e desenvolvido, estacionalidade, infraestruturas sen adaptar ao cliente e de pouca calidade (D57, D58, D59, D60)

N11. Mellorar a calidade e a accesibilidade das infraestruturas turísticas e loitar contra a estacionalidade a través da diversificación da oferta

12. Dificultades e/ou custe elevado de acceso ao solo agrario e ao industrial e empresarial, ausencia de ordenación do uso do solo, predominio de pequenas empresas, estacionalidade e crise dos sectores produtivos, escasa transformación e comercialización e pouca visibilidade do sector primario en xeral sobre todo no exterior, abandono do sector primario e escasa capacitación e formación profesional específica, pouca diversidade dos usos produtivos do monte, ausencia de imaxe de marca e calidade territorial (D44, D45, D46, D47, D48, D50, D52, D54, D55)

N12. Creación, ordenación, abaratamento de solos para usos produtivos e /ou busca de fórmulas alternativas de acceso ao solo. Loita contra a crise e a estacionalidade a través da diversificación, da especialización, e do peche dos ciclos produtivos no propio territorio. Promoción exterior do noso sector agrario e diversificación dos usos produtivos do monte. Creación dunha marca e calidade territorial.

GOBERNANZA

13. Ausencia de senso de pertenza ao GDR 14, ausencia de cooperación, colaboración e asociacionismo entre os axentes do territorio, crecemento non sostible (D13, D61, D62, D63, D64, D65)

N13. Sensibilización e integración da poboación na marca territorial GDR14, potenciando a cooperación e o asociacionismo para o desenvolvemento sostible do territorio.

AFRONTAR as AMEAZAS:

TERRITORIO e PATRIMONIO

PARTE III: ESTRATEXIA

14. Periurbanización das áreas rurais, desaparición de patrimonio natural e cultural, das relacións de veciñanza, das costumes e dos usos (A1, A2, A3, A4, A5)

N14. Preservación da identidade rural

15. Cambio Climático, contaminación, catástrofes naturais, actuación sobre os cursos fluviais, inundacións, especies invasoras (A1)

N15. Loita contra o cambio climático e contra a degradación e desaparición dos espazos naturais e da paisaxe

POBOACIÓN

16. Atracción doutros territorios e proximidade á cidade de Vigo. Traballo, formación, profesionalización da man de obra, especialización, movemento migratorio, servizos, benestar, centros para capacitar ás persoas en risco de exclusión social, motivación, cultura emprendedora...(A6, A7, A8, A9)

N16. Mellorar a nosa calidade de vida fomentando a integración social, económica e medio ambiental como ferramenta para atraer poboación e evitar o abandono rural

17. Novas metodoloxías de aprendizaxe e inserción laboral, novas tecnoloxías (A9, A10, A11, A12, A13)

N17. Sensibilizar e formar á poboación nas novas metodoloxías de formación e inserción laboral

18. Problemas derivados da adaptación do fluxos migratorios: integración social, económica e laboral e imposición doutras culturas, alimentación, idioma... (A14)

N18. Integración social e económica dos colectivos con risco de exclusión social. Identidade e tolerancia

ECONOMÍA

19. Perda de competitividade da pequena empresa local pola crise económica e inestabilidade política, desemprego xeneralizado con especial relevancia no sector primario e na construción, aproveitamento exterior da nosa falta de iniciativa, competencia doutros países como territorios atractivos para localizar a actividade empresarial, competencia das grandes superficies que controlan as canles de comercialización e distribución (A16, A17, A19, A20)

N19. Incrementar a competitividade e a innovación das nosas empresas e dotalas de servizos, xerar emprego, apoiar o emprendemento, pechar os ciclos produtivos dentro do propio territorio e establecer estratexias conxuntas de comercialización e distribución

20. Perda de valor do sector primario, desemprego no sector, importación de produtos agrarios e perda do mercado local de proximidade, escasas axudas e apoio público ao sector (A15, A16, A18, A22)

PARTE III: ESTRATEXIA

N20. Potenciación e apoio público ao sector agrario a través da innovación, xerando emprego e apoiando o mercado local e os produtos de proximidade

21. Incremento da competitividade e da especialización doutros destinos turísticos (A21)

N21. Mellorar a nosa competitividade turística adaptándoa ao mercado potencial e especializándonos noutros tipos de turismo alternativo

GOBERNANZA

22. Ausencia de visión de oportunidades, gobernanza multinivel, visión de conxunto, fracaso de políticas aplicadas no medio rural, lexislación, carga burocrática, recorte de subvencións, entendemento público – privado, coordinación entre Administracións e ausencia de planificación (A23, A24, A25, A26, A27, A28, A29, A30, A31, A32, A33)

N22. Gobernanza multinivel, coordinación e planificación entre os axentes públicos e privados implicados no desenvolvemento, lexislacións adecuadas.

MANTER as FORTALEZAS:

TERRITORIO e PATRIMONIO

23. Situación estratéxica, emprazamento, dimensión e clima (F1, F2, F4)

N23. Reforzar as vantaxes competitivas da nosa localización próxima á cidade de Vigo e no centro do Eixo Atlántico, e as vantaxes que o noso clima nos outorga tanto sociais como económicas (turismo, agricultura...)

24. Diversidade xeográfica, paisaxe, recursos naturais e culturais, espazos propicios para a súa posta en valor e para a xeración de riqueza económica. Biodiversidade, Rede Natura 2000, LIC, ZEPA, Bens de Interese Cultural. Experiencia en restauración de espazos degradados (F3, F4, F5)

N24. Conservar, recuperar e rentabilizar económica e socialmente a nosa biodiversidade e o patrimonio cultural

25. Organizacións de protección medio ambiental e dispoñibilidade de recursos para o desenvolvemento de enerxías renovables (F6, F7)

N25. Afianzar e promover a eficiencia enerxética e o uso das enerxías renovables

POBOACIÓN

26. Capital humano formado e informado, profesionais cualificados, especializados, capacidade de crear e innovar. Profesionais de ámbito local con coñecementos do contorno. Servizos de apoio ao emprendedor. Entidades con estratexias de apoio ao sector comercial e empresarial. Centros de atención e inserción das persoas con risco de exclusión social, (F8, F9, F10, F11, F12, F13, F14)

PARTE III: ESTRATEXIA

N26. Afianzar e xerar vínculos entre os axentes cualificados e especializados existentes no territorio para buscar sinerxías de desenvolvemento económico e social da poboación con especial atencións aos colectivos en risco de exclusión social

ECONOMÍA

27. Capacidade emprendedora da poboación, capacidade para desenvolver servizos relacionados coas empresas existentes no territorio, comercio tradicional de proximidade, presenza de importantes centros tecnolóxicos de innovación e investigación, progresiva diversificación da economía rural e proximidade da cidade de Vigo motor de desenvolvemento económico rexional, converténdonos nunha área atractiva para atraer investimentos (F15, F16, F24, F25, F26, F27)

N27. Fortalecer o emprendemento, a innovación e a investigación, a diversificación económica, e especialización nas actividades existentes e fomentando o comercio local de proximidade.

28. Potencial do sector primario, diversificación produtiva, sector vitivinícola consolidado en expansión, produtos agrarios e forestais para o abastecemento local, adaptación e potencialidade dos cultivos autóctonos, agroindustria local de calidade, agricultura ecolóxica (F18, F19, F20, F21, F22, F27)

N28. Afianzar o noso sector primario, a transformación e comercialización dos nosos produtos agrarios e forestais tanto para o abastecemento local como para o mercado exterior. Potenciar o sector agrario cara á sustentabilidade e a produción ecolóxica de calidade

29. Potencial do sector turístico, riqueza gastronómica, auxe do enoturismo, boas instalacións turísticas rurais, sectores tradicionais susceptibles de explotación turística, percorrido dos camiños de Santiago (F17, F18, F23, F28, F29)

N29. Fortalecer o turismo vinculado aos recursos propios do territorio (gastronomía, enoturismo, paisaxe, cultura, itinerarios...)

GOBERNANZA

30. Potente tecido asociativo, interese da poboación por mellorar, e por acadar dereitos igualitarios para toda a poboación (integración e desenvolvemento das persoas en risco de exclusión social), compromiso e interese da ADR MAIV – Baixo Miño, experiencia do territorio adquirida nos Programas de Desenvolvemento Rural anteriores, boas relacións rural – urbano, aplicación de procesos participativos para a toma de decisións vinculadas ao desenvolvemento do territorio en xeral e cooperación e traballo en rede con outros territorios (F30, F31, F32, F33, F34, F35, F36)

N30. Aproveitar os coñecementos e a experiencia da ADR e de outros colectivos existentes para acadar un desenvolvemento integral do noso territorio que loite contra a desigualdade, e exclusión social e a pobreza traballando en rede e cooperando tanto a nivel local como con outros territorios rurais.

EXPLOTAR as OPORTUNIDADES:

TERRITORIO e PATRIMONIO

31. Localización xeográfica, Eixo Atlántico, proximidade a Vigo e espazo de fronteira (O1)

N31. Promover a nosa localización para atraer inversións e actuacións ao territorio sustentables

32. Posibilidades de aproveitamento de recursos naturais para combater o cambio climático, mercados de emisión de CO₂, saneamento, demanda social dos servizos ambientais que ofrece a actividade agraria para a conservación da biodiversidade, prevención de lumes, erosión, multifuncionalidade do monte tanto para diversificación da produción como para o seu uso social, maior valoración do rural para o desenvolvemento de actividades de ocio, de lecer e medio ambientais que poden atraer novos poboadores e inversores (O2, O3, O4, O5, O7, O8)

N32. Aproveitar ás posibilidades dos nosos recursos naturais e do seu desenvolvemento sostible e multifuncional para loitar contra o cambio climático e para atraer poboación e inversores.

33. Existencia dun tecido asociativo importante e implicado (O6)

N33. Estimular as sinerxías positivas entre o tecido asociativo existente

34. Valoración da imaxe de marca dos territorios por senso de pertenza, calidade, diferenciación, posicionamento... (O9)

N34. Creación dunha imaxe de marca propia do territorio GDR14 que implique pertenza, calidade, diferenciación, orixe rural...

POBOACIÓN

35. Capital humano importante con alto grado de formación e capacitación, xeración de emprego rural e teletraballo, achegas e melloras nas novas tecnoloxías que facilitan o acceso á formación e ao mercado laboral e recuperación de oficios tradicionais (O10, O15, O17, O18, O19)

N35. Evitar a fuga de capital humano ben cualificado a través da xeración de emprego no rural, mellorando as novas tecnoloxías que permitan o desenvolvemento do teletraballo e da formación on line. Recuperar os oficios tradicionais

36. Demanda de modos de vida saudables, alimentación de calidade, orgánica, ecolóxica..., espazos de lecer, deporte, retorno de poboación emigrante, novos xacementos de emprego vinculados ao emprego verde, á saúde, ao incremento da esperanza de vida e á conciliación (O11, O13, O16, O20, O27, O31)

N36. Aproveitar as novas tendencias nos modos de vida saudables para desenvolver novos xacemento de emprego (alimentación, deporte, emprego verde, saúde, atención socio sanitaria, conciliación...)

PARTE III: ESTRATEXIA

37. Transporte público mancomunado, transporte metropolitano, comunicacións eficientes e accesibilidade no transporte público (O12, O14)

N37. Optimizar á cohesión e as conexións dos nosos territorios a través das comunicacións eficientes e dun transporte público mancomunado e accesible

ECONOMÍA

38. Sustentabilidade medio ambiental da produción de bens e servizos da economía local, desenvolvemento das enerxías renovables, revalorización dos produtos do rural, potencial do sector agrogandeiro e forestal, poboación urbana susceptible de ser consumidora dos produtos rurais, ferramentas dispoñibles para a comercialización de produtos do rural (O21, O22, O23, O26, O24, O27, O28)

N38. Impulsar o desenvolvemento dos sectores produtivos a través da diversificación, do fortalecemento do tecido empresarial e adecuando á produción á demanda do mercado local. Estimular entre a poboación local e das áreas de proximidade o consumo de produtos do rural.

39. Existencia de parques empresariais e polígonos industriais capaces de atraer empresas e xerar emprego (O30)

N39. Difundir e promover as vantaxes económicas, sociais e medio ambientais dos nosos parques empresariais, para a localización de novas empresas que xeren emprego rural

40. Potencial turístico do territorio. Iniciativas empresariais vinculadas ao patrimonio, presenza de itinerarios e o desenvolvemento doutra tipoloxías de turismo alternativo ao de sol e praia. (O25, O29, O32)

N40. Impulsar un turismo alternativo de calidade, sen estacionalidade, baseado nos recursos endóxenos, na sostibilidade e na accesibilidade

GOBERNANZA

41. Políticas, programas e axudas europeas, coa posibilidade de elaborar unha estratexia local participativa que permita unha planificación temporal das accións e obxectivos a acadar a través dunha xestión comunitaria dos recursos, dende unha perspectiva de igualdade de oportunidades e sensibilizada co colectivo de persoas con risco de exclusión social. Experiencia previa na aplicación destas políticas e na xestión de programas e axudas comunitarias (O33, O34, O35, O36, O39)

N41. Optimizar os recursos económicos procedentes da Unión Europea, e a posibilidade de decidir e planificar o desenvolvemento futuro do noso territorio entre a poboación

42. Cumprimento de leis ou lexislacións adecuadas ao desenvolvemento rural (O37)

N42. Utilizar as ferramentas que as diferentes administracións nos facilitan a través da lexislación para ordenar e desenvolver o noso territorio. Aproveitar dunha forma racional o financiamento externo.

PARTE III: ESTRATEXIA

43. Posta en marcha da área metropolitana (O38)

N43. Optimizar os beneficios e/ou vantaxes que a posta en marcha da área metropolitana pode atraer para o territorio rural

3. NECESIDADES DE DESENVOLVEMENTO E POTENCIALIDADES

Presentamos a continuación a relación de necesidades detectadas pola poboación a través do proceso participativo e clasificadas en base á estrutura inicial plantexada para a elaboración do DAFO.

TERRITORIO e PATRIMONIO

N1. Reequilibrio territorial, establecer melloras na calidade de vida e no acceso aos servizos básicos.

N2. Posta en valor do patrimonio natural, conservación, protección e accesibilidade. Visión económica e sustentable do recurso

N3. Posta en valor do patrimonio cultural, conservación, protección e accesibilidade. Visión económica e sustentable do recurso.

N14. Preservación da identidade rural

N15. Loita contra o cambio climático e contra a degradación e desaparición dos espazos naturais e a paisaxe

N23. Reforzar as vantaxes competitivas da nosa localización próxima á cidade de Vigo e no centro do Eixo Atlántico, e as vantaxes que o noso clima nos outorga tanto sociais como económicas (turismo, agricultura...)

N24. Conservar, recuperar e rendibilizar económica e socialmente a nosa biodiversidade e o patrimonio cultural

N25. Afianzar e promover a eficiencia enerxética e o uso das enerxías renovables

N31. Promover a nosa localización para atraer inversións e actuacións ao territorio

N32. Aproveitar ás posibilidades dos nosos recursos naturais e do seu desenvolvemento sostible e multifuncional para loitar contra o cambio climático e para atraer poboación e inversores.

N33. Estimular as sinerxías positivas entre o tecido asociativo existente

N34. Creación dunha imaxe de marca propia do territorio GDR14 que implique pertenza, calidade, diferenciación, orixe rural...

POBOACIÓN

PARTE III: ESTRATEXIA

N4. Fixación de poboación no rural con estratexias contra o declive demográfico (calidade de vida)

N5. Formación e orientación en xeral, cualificación profesional, motivación e loita contra a exclusión social no acceso ao mercado laboral

N6. Mellora do servizo de novas tecnoloxías no rural e sensibilización e formación á poboación

N7. Mellorar as comunicación internas, a eficiencia e a accesibilidade no transporte público no rural

N16. Mellorar a nosa calidade de vida fomentando a integración social, económica e medio ambiental como ferramenta para atraer poboación e evitar o abandono rural

N17. Sensibilizar e formar á poboación nas novas metodoloxías de formación e inserción laboral

N18. Integración social e económica dos colectivos con risco de exclusión social. Identidade e tolerancia

N26. Afianzar e xerar vínculos entre os axentes cualificados e especializados existentes no territorio para buscar sinerxías de desenvolvemento económico e social da poboación con especial atencións aos colectivos en risco de exclusión social

N35. Evitar a fuga de capital humano ben cualificado a través da xeración de emprego no rural, mellorando as novas tecnoloxías que permitan o desenvolvemento do teletraballo e da formación on line. Recuperar os oficios tradicionais

N36. Aproveitar as novas tendencias nos modos de vida saudables para desenvolver novos xacemento de emprego (alimentación, deporte, emprego verde, saúde, atención socio sanitaria, conciliación...)

N37. Optimizar á cohesión e as conexións dos nosos territorios a través das comunicacións eficientes e dun transporte público mancomunado e accesible

ECONOMÍA

N8. Apoio á actividade económica local e loita contra o desequilibrio territorial potenciando aquelas zonas máis desfavorecidas nas estratexias de diversificación económica

N9. Dinamización, modernización e innovación do comercio local e dos produtos de proximidade. Adaptación ás necesidades do mercado e fomento do emprendemento. Concienciación sobre a importancia do comercio local

N10. Potenciar a xeración de emprego verde, o uso das enerxías renovables e a eficiencia enerxética

N11. Mellorar a calidade e a accesibilidade das infraestruturas turísticas e loitar contra a estacionalidade a través da diversificación da oferta

PARTE III: ESTRATEXIA

N12. Creación, ordenación, abaratamento de solos para usos produtivos e/ou busca de formas alternativas de acceso ao solo. Loita contra a crise e a estacionalidade a través da diversificación, da especialización, e do peche dos ciclos produtivos no propio territorio. Promoción exterior do noso sector agrario e diversificación dos usos produtivos do monte. Creación dunha marca e calidade territorial.

N19. Incrementar a competitividade e a innovación das nosas empresas e dotalas de servizos, xerar emprego, apoiar o emprendemento, pechar os ciclos produtivos dentro do propio territorio e establecer estratexias conxuntas de comercialización e distribución

N20. Potenciación e apoio público ao sector agrario a través da innovación, xerando emprego e apoiando o mercado local e os produtos de proximidade

N21. Mellorar a nosa competitividade turística adaptándoa ao mercado potencial e especializándonos noutros tipos de turismo alternativo

N27. Fortalecer o emprendemento, a innovación e a investigación, a diversificación económica, e especialización nas actividades existentes e fomentando o comercio local de proximidade.

N28. Afianzar o noso sector primario, a transformación e comercialización dos nosos produtos agrarios e forestais tanto para o abastecemento local como para o mercado exterior. Potenciar o sector agrario cara á sustentabilidade e a produción ecolóxica de calidade

N29. Fortalecer o turismo vinculado aos recursos propios do territorio (gastronomía, enoturismo, paisaxe, cultura, itinerarios...)

N38. Impulsar o desenvolvemento dos sectores produtivos a través da diversificación, do fortalecemento do tecido empresarial e adecuando á produción á demanda do mercado local. Estimular entre a poboación local e das áreas de proximidade o consumo de produtos do rural.

N39. Difundir e promover as vantaxes económicas, sociais e medio ambientais dos nosos parques empresariais, para a localización de novas empresas que xeren emprego rural

N40. Impulsar un turismo alternativo de calidade, sen estacionalidade, baseado nos recursos endóxenos, na sostibilidade e na accesibilidade

GOBERNANZA

N13. Sensibilización e integración da poboación na marca territorial GDR14, potenciando a cooperación e o asociacionismo para o desenvolvemento sostible do territorio.

N22. Gobernanza multinivel, coordinación e planificación entre os axentes públicos e privados implicados no desenvolvemento, lexislacións adecuadas.

N30. Aproveitar os coñecementos e a experiencia da ADR e de outros colectivos existentes para acadar un desenvolvemento integral do noso territorio que loite contra a desigualdade, e exclusión social e a pobreza traballando en rede e cooperando tanto a nivel local como con outros territorios rurais.

PARTE III: ESTRATEXIA

N41. Optimizar os recursos económicos procedentes da Unión Europea, e a posibilidade de decidir e planificar o desenvolvemento futuro do noso territorio entre a poboación

N42. Utilizar as ferramentas que as diferentes administracións nos facilitan a través da lexislación para ordenar e desenvolver o noso territorio. Aproveitar dunha forma racional o financiamento externo.

N43. Optimizar os beneficios e/ou vantaxes que a posta en marcha da área metropolitana pode atraer para o territorio rural

Como resultado da análise CAME acadamos un total de **43 necesidades de desenvolvemento e potencialidades** que foron clasificadas anteriormente atendendo á estrutura do diagnóstico e das matrices DAFO E CAME. De seguido realizamos unha nova clasificación que terá como resultado o establecemento das **Áreas Temáticas de Intervención**:

- A- Necesidades relacionadas co territorio: (N1, N14, N23, N31, N34, N7, N16, N26, N37, N8, N12, N13, N41, N42, N43)
- B- Necesidades relacionadas co patrimonio: (N2, N3, N24, N29, N40)
- C- Necesidades relacionadas co medio ambiente: (N2, N15, N24, N25, N32, N36, N10, N28, N29, N40)
- D- Necesidades relacionadas co emprego, a formación, o emprendemento, a inclusión social e a loita contra a pobreza: (N32, N4, N5, N6, N17, N18, N26, N35, N36, N9, N19, N20, N27, N39, N30)
- E- Necesidades relacionadas cos servizos á poboación e á calidade de vida: (N1, N2, N3, N4, N5, N7, N16, N18, N36, N37, N11, N40, N30, N43)
- F- Necesidades relacionadas coa estrutura produtiva e a innovación: (N23, N24, N25, N31, N32, N33, N6, N7, N16, N26, N35, N36, N8, N9, N10, N12, N19, N20, N27, N38, N39)
- G- Necesidades relacionadas co sector primario: (N23, N25, N10, N12, N20, N28, N38)
- H- Necesidades relacionadas co turismo: (N2, N3, N15, N23, N11, N12, N21, N29, N40)
- I- Necesidades relacionadas coas TIC's: (N6, N17, N35)
- J- Necesidades relacionadas coa gobernanza e a dinamización social: (N14, N33, N34, N26, N13, N22, N30, N41, N42, N43)

4. CARACTERÍSTICAS INTEGRADAS DA ESTRATEXIA

Segundo se establece na Guía de Desenvolvemento Local Participativo para Actores Locais da Comisión Europea, as estratexias de desenvolvemento local deben elaborarse cun **carácter integrado e multisectorial** que ten a súas orixes no primeiro Programa Leader “ligazóns entre as actividades económicas nas zonas rurais”. As asociacións constituídas para a execución deste programa son vistas como catalizadoras que explotan todos os multiplicadores locais entre sectores como a agricultura, a alimentación, o artesanado, o turismo, os servizos sociais, a cultura e o medio ambiente.

Para lograr esta finalidade, as comunidades locais deben deseñar secuencias integradas de medidas de apoio (tales como formación, subvencións de capital, apoio promocional, apoio ás empresas, conservación da cultura e do patrimonio...) todas elas na mesma dirección

PARTE III: ESTRATEXIA

estratéxica e tomar decisións e concentrarse nos obxectivos e accións que teñan as maiores posibilidades de lograr os cambios que queren conseguir.

As características integradoras da nosa estratexia as debemos establecer atendendo a tres ámbitos concretos: o territorial, o sectorial e o da gobernanza.

5. INTEGRACIÓN TERRITORIAL:

As diferenzas existentes dentro do propio territorio GDR - 14 son latentes e así se reflectiron no diagnóstico socio económico, que nos amosou as desigualdades entre as zonas costeiras e as de interior; as zonas máis próximas á cidade de Vigo e aquelas máis alleas; e dentro dos propios concellos as desigualdades entre os centros e as parroquias máis próximas e aquelas máis afastadas. Foron numerosos os indicadores que analizamos que puxeron de manifesto os desequilibrios tanto internos como externos, traducíndose así nun dos factores clave para a definición das nosas necesidades de desenvolvemento e potencial e consecuentemente deron orixe aos nosos obxectivos estratéxicos.

Coa nosa estratexia buscamos a integración territorial a través da converxencia dos territorios máis desfavorecidos e acadar unha homoxeneidade no GDR – 14 tanto a nivel de vida como de calidade, na busca dun reequilibrio que preste especial atención ao desenvolvemento de aqueles espazos, sectores, servizos e colectivos sociais máis desfavorecidos.

Cando elaboramos os nosos obxectivos estratéxicos e as nosas liñas de actuación non establecemos diferenciacións dentro do conxunto do territorio deseñando estratexias propias para cada unha das áreas en función do seu grado de desenvolvemento e dos desequilibrios que presenta. Do que se trata concretamente é de aproveitar o maior desenvolvemento de aqueles espazos cunha situación máis favorable e buscar un crecemento equilibrado de todo o conxunto territorial, que se traduce nunha visión integradora e converxente do noso GDR.

Polo tanto estamos a falar, non de establecer liñas de actuación diferenciadas internamente no territorio, senón de priorizar as actuacións outorgando un maior ou menor apoio financeiro en función das maiores ou menores necesidades detectadas en cada zona na nosa fase de análise. Deste xeito, o noso mecanismo de xestión do Programa contempla as diferenzas interterritoriais nos criterios de selección e valoración de proxectos, incrementando a intensidade da axuda en aqueles proxectos que contribúan ao desenvolvemento socio económico dos espazos máis desfavorecidos.

a. INTEGRACIÓN MULTISECTORIAL:

Ao inicio deste proceso, na fase de diagnóstico e detección de necesidades de desenvolvemento e potencial, que posteriormente perfilaron a nosa estratexia, foi exhaustivo o compoñente multisectorial analizado, perdendo esta sectorialización a medida que ascendíamos dende o nivel territorio para acadar os nosos obxectivos estratéxicos e liñas de actuación. A través destes últimos demos resposta a multitude de obxectivos sectoriais dende unha visión máis ampla e xenérica podendo un mesmo obxectivo dar resposta a diferentes sectores. Coa finalidade de demostrar que a nosa estratexia acada unha integración multisectorial e a interpelación entre os obxectivos estratéxicos e os diferentes sectores

PARTE III: ESTRATEXIA

presentes no territorio, presentamos a seguinte representación gráfica onde se reflexa o carácter multisectorial e integrado dos nosos obxectivos:

Sectorios de actividade		AGROGANDEIRO	FORESTAL	INDUSTRIA E CONSTRUCCIÓN	SERVIZOS	TURISMO
OBXETIVOS ESTRATÉXICOS ADR MAIV – BAIXO MIÑO PROGRAMA LEADER 2014/2020	1.Competividade Territorial →					
	2.Patrimonio Cultural →					
	3.Espazos Naturais e Biodiversidade →					
	4.Formación e Emprego →					
	5.Calidade Vida e Servizos Poboación →					
	6.Tecido Empresarial →					
	7.Sector Primario →					
	8.Sector Turístico →					
	9.Novas Tecnoloxías →					
	10.Gobernanza Multinivel →					

b. INTEGRACIÓN NA GOBERNANZA:

A nosa estratexia foi elaborada mediante un proceso participativo, rexido polo principio de portas abertas e resultado do traballo coordinado e conxunto entre actores públicos e privados do noso territorio. Para unha maior complementariedade na detección das necesidades do territorio e na definición das nosas liñas de actuación, o noso GDR se organizou en mesas sectoriais onde se aglutinan os axentes sociais e locais partícipes do desenvolvemento rural. Estas mesas sectoriais son a Mesa de Acción Social, a da Muller, a de Medio Ambiente e Comunidades de Montes, a de Desenvolvemento Económico, a Agrogandeira, a Institucional e a Mesa Veciñal, Cultural, Deportiva e Xuvenil. Todas xuntas

PARTE III: ESTRATEXIA

constitúen un partenariado local entre axentes públicos e privados para a consecución dos nosos obxectivos estratéxicos.

Ademais desta coordinación a nivel horizontal dentro do propio territorio, a estratexia tamén busca a coordinación a nivel vertical entre as diferentes administración implicadas no desenvolvemento rural. Deste xeito ao longo do diagnóstico e na detección das necesidades de desenvolvemento e potencial e na definición dos nosos obxectivos estratéxicos tivemos en conta os obxectivos plantexados pola Comunidade Autónoma de Galicia en materia de desenvolvemento rural, e máis concretamente, os obxectivos establecidos para o Programa Leader no PDR de Galicia 2014 – 2020.

Igualmente tomamos como referencia os obxectivos e prioridades da Unión Europea en desenvolvemento rural establecidas na programación Feader.

En consecuencia, no apartado deste documento no que se enumeran os nosos obxectivos estratéxicos, establecemos unha relación directa entre os nosos propios obxectivos e os da Comunidade Autónoma de Galicia, e as prioridades da Comisión Europea, polo que queda patente e máis que demostrada a integración da nosa estratexia, tanto a nivel local coa coordinación horizontal na definición da estratexia, como a nivel vertical coas diferentes administración, axudando dende o noso territorio a acadar os obxectivos locais, autonómicos, nacionais e comunitarios.

En canto á implementación do Programa Leader no noso territorio, o Grupo asumirá a responsabilidade da xestión como entidade colaboradora de Agader que é a Autoridade de Xestión do Programa Leader na Comunidade Autónoma de Galicia.

Dentro das funcións que asumirá o Grupo e así se plasma na definición das nosas liñas de actuación estará a de acadar os obxectivos da “Liña 5: Dinamización do territorio fomentando a participación da poboación no desenvolvemento rural (19.4.B: Animación)” como ferramenta participativa e integradora da elaboración e aplicación da nosa estratexia no territorio.

O principio de participación está presente en todo o proceso, tanto na elaboración como na execución da estratexia así como o concepto de corresponsabilidade, que fundamenta a xestión do desenvolvemento dende un enfoque ascendente. Son termos nos que a gobernanza xoga un papel fundamental e decisivo. Por dito motivo a nosa estratexia conta cun obxectivo principal centrado na gobernanza multinivel que promova o consenso e a corresponsabilidade dos axentes do territorio vinculados coa estratexia, que consiga a participación, a complementariedade con outros instrumentos financeiros dispoñibles no territorio e cunha eficacia e eficiencia na xestión do programa no noso territorio.

6. CARACTERÍSTICAS INNOVADORAS DA ESTRATEXIA

Podemos considerar que a nosa estratexia para 2014 – 2020 presenta un importante carácter innovador, xa non solo entendendo como innovación e investigación e a aplicación de novas tecnoloxías de alto nivel, que tamén están incluídas, pero o que intentamos acadar e así o definimos é unha nova forma de facer as cousas no noso rural, dando resposta ás necesidades da poboación e buscando que as accións que desenvolvemos teñan un carácter multiplicador no desenvolvemento do noso territorio.

Por unha parte, apostamos pola xeración de novos produtos no sector agrogandeiro e forestal a través da introdución da transformación para pechar os procesos no noso territorio e aportar valor engadido, así como a busca de novos canles de comercialización e promoción. Pero tamén se busca un cambio nos procesos produtivos que melloren a nosa base territorial e que reduzan custos enerxéticos e os efectos negativos sobre o medio ambiente apostando polas enerxías renovables.

No ámbito que atinxe ás persoas, a nosa estratexia se centra na loita contra a pobreza e a exclusión social, apostando fortemente pola formación, a información e o asesoramento do nosos capital humano. Intentaremos contribuír á prestación de servizos á poboación que melloren a súa calidade de vida, apoiando a creación destes naquelas entidades singulares de poboación que máis o necesitan.

Tamén buscamos innovar tecnoloxicamente. Neste senso os proxectos de creación e modernización das nosas empresas contarán co apoio do Programa Leader, coa finalidade de conseguir un tecido empresarial competitivo e innovador.

Relacionado co noso patrimonio, na estratexia se establece como de gran relevancia o mantemento da nosa identidade rural e da nosa cultura, usos e costumes. Con dita finalidade, apoiaremos a conservación, protección e posta e valor do noso patrimonio, pero cun carácter innovador orientado á xeración de riqueza asociado a dito patrimonio, na busca dun efecto multiplicador que se traduza na creación de empresas que utilicen como recurso dito patrimonio (turismo, xestión cultural, xestión patrimonial...).

No sector servizos, buscamos apostar polos nosos produtos locais, polos mercados de proximidade, polos produtos de tempada e pola sensibilización e concienciación da poboación para o consumo de produtos endóxeos.

E finalmente no ámbito turístico, intentamos innovar mediante a orientación dos nosos empresarios e a súa formación cara á especialización noutro tipo de turismo que axude a combater a estacionalidade, e que se caracterice pola calidade e a accesibilidade, tanto aos recursos turísticos como aos servizos para a poboación.

En definitiva o que busca esta nova estratexia e innovar tecnoloxicamente, innovar en canto á localización e achegamento dos servizos que melloran a calidade de vida á poboación, innovar na forma de facer as cousas, innovar apostando pola nosa identidade rural e de calidade, innovar xerando unha imaxe de marca propia do GDR 14 aplicable a todos os sectores e

PARTE III: ESTRATEXIA

innovar formando á poboación para acadar un efecto multiplicador das iniciativas que desenvolvamos no noso territorio.

Outra das características que debemos resaltar son as múltiples fórmulas de cooperación e colaboración plasmada. Dentro do propio territorio seguindo a filosofía do programa Leader “de abaixo – arriba”, colaboran os axentes públicos e privados na definición e posterior aplicación da estratexia cun verdadeiro proceso participativo, como con outros territorios de Galicia, España e outros países da Unión Europea na busca dunha cooperación e un traballo en rede.

Asemade xunto coas liñas de actuación concretas que buscan facilitar os cambios nos procesos, nos produtos, nos servizos ou na localización e na forma de facer as cousas, a propia estratexia establece un cambio importante con respecto aos períodos anteriores. Esta novidade é a aposta pola formación, a información, o asesoramento e o intercambio de experiencias e transferencia de coñecemento, pasando dun modelo onde predominaban os investimentos materiais, a un modelo onde se combinan os investimentos materiais con investimentos inmateriais en coñecemento, que terán unha importante relevancia para o noso territorio, posto que é a propia poboación a que establece as necesidades formativas detectadas e a que determina a temática e os destinatarios dos coñecementos que dende o GDR se van a poder impartir.

Non podemos deixar de facer mención ao efecto multiplicador que a nosa estratexia acadará no territorio, posto que os beneficiarios directos das nosas accións serán os promotores ou o colectivo formado a través das nosas accións de formación, pero coas metodoloxías e procedementos adecuados conseguiremos que os coñecementos e a innovación cheguen a outros axentes do nosos territorio e incluso a outros territorios.

Concretamente dentro das nosas liñas de actuación, plasmamos proxectos piloto vinculados coa mellora medio ambiental e coa loita contra os lumes forestais, que cunha pequena inversión de fondos públicos e coa adecuada labor de divulgación e transferencia podamos conseguir a súa réplica noutros espazos e noutros territorios acadando así un efecto multiplicador.

Outro dos efectos multiplicadores se traduce no investimento privado que os promotores (tanto públicos como privados) teñen que facer para o desenvolvemento do seu proxecto, posto que as axudas do Programa Leader sempre deben ser cofinanciadas. Neste senso podemos afirmar que no período anterior, o investimento en axudas públicas no noso territorio acadou os 5.931.941,87 €, que supuxeron un investimento privado de cofinanciación de 13.306.010,84 €, polo que o efecto multiplicador dos fondos públicos empregados na estratexia están máis que demostrados e na aplicación da nova estratexia 2014 – 2020 o plantexamento de cofinanciación será similar ao do período anterior, e o GDR 14 intentará cando non superar, manter o nivel de execución do anterior período na medida do posible.

7. OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS:

Tendo en conta ás *43 necesidades de desenvolvemento e potencialidades* e a súa clasificación en *10 Áreas Temáticas de Intervención*, e o carácter integrador e innovador que buscamos coa nosa estratexia, plasmamos os **Obxectivos Estratéxicos** do noso Plan Desenvolvemento Local Participativo.

1. Mellorar a nosa competitividade territorial no contexto nacional a través de accións de promoción, creación de imaxe de marca e sensibilización á poboación na preservación e protección da nosa identidade rural.
2. Conservar, recuperar, protexer, poñer en valor e promover o noso patrimonio cultural.
3. Traballar contra a desaparición e a degradacións dos espazos naturais e da paisaxe. Valorizar, promover, protexer a conservar os nosos ecosistemas e a biodiversidade.
4. Mellorar a formación e a cualificación profesional dos recursos humanos do territorio, fomentar o emprendemento, a xeración e consolidación do emprego sostible e de calidade e facilitar a inclusión social dos colectivos con especiais dificultades de inserción social e laboral.
5. Mellorar a calidade de vida e os servizos á poboación, loitando contra o abandono rural e o desequilibrio territorial, potenciando a igualdade e a accesibilidade.
6. Fortalecer e diversificar o tecido empresarial apoiando ás pequenas empresas e fomentando novas iniciativas. Mellorar a competitividade, a calidade e a innovación empresarial na procura de incrementar o valor engadido no territorio a través do peche de ciclos produtivos e a promoción exterior.
7. Promover e consolidar o sector primario polo seu potencial e valor estratéxico, implementando accións destinadas á transformación e comercialización, á xeración de emprego verde, á creación de novos produtos do rural e apostando polo comercio local e de proximidade e pola promoción de cara ao mercado exterior.
8. Apoiar e impulsar o sector turístico buscando unha alternativa á estacionalidade. Axudar na especialización e adaptación do sector cara outro turismo baseados nos recursos endóxeos, na calidade e na accesibilidade.
9. Mellorar o servizo de novas tecnoloxías e o uso das redes sociais para a poboación rural, facilitando tamén o acceso das TIC's ao tecido empresarial.
10. Promover accións de mellora da gobernanza multinivel. Fomentar a participación cidadán no desenvolvemento e aproveitar a existencia da ADR MAIV – Baixo Miño como captadora de fondos e programas que axuden a desenvolver sostiblemente o noso territorio, traballando en rede e cooperando tanto a nivel local como con outros territorios do rural.

PARTE III: ESTRATEXIA

Asemade os obxectivos estratéxicos terán presentes en todas as liñas de actuación que se desenvolvan os **Obxectivos Transversais** de:

- Inclusión social e loita contra a pobreza.
- Mitigación e adaptación ao cambio climático, fomentando o uso de enerxías renovables e a mellora da eficiencia enerxética.
- Contribución á innovación no rural.

Previa á identificación das nosas Liñas de Actuación, que serán aquelas a través das cales alcanzaremos os nosos Obxectivos Estratéxicos, coa finalidade de dar resposta ás necesidades detectadas, debemos presentar os **Obxectivos e Prioridades do Desenvolvemento Rural** establecidos pola **Unión Europea** no Regulamento Feader para o período comunitario 2014-2020 e que teñen por finalidade contribuír á Estratexia Europea 2020 , e as Prioridades para o Desenvolvemento Rural en Galicia a través do **Programa Leader**, establecidas no **Plan de Desenvolvemento Rural (PDR) 2014 – 2020**. Deste xeito, podemos demostrar como existe unha estreita relación entre os obxectivos a todos os niveis, e que as nosas accións contribuirán a acadar os obxectivos estratéxicos do noso territorio, os da Comunidade Autónoma de Galicia e os da Unión Europea en materia de Desenvolvemento Rural.

- **Prioridades Estratéxicas en materia de Desenvolvemento Rural establecidas pola Comisión:**

- Obxectivo 1: Fomentar a transferencia de coñecemento e innovación nos sectores agrarios e forestais e nas zonas rurais.
- Obxectivo 2: Mellorar a viabilidade das explotacións agrarias e a competitividade de todos os tipos de agricultura e promover tecnoloxías agrícolas innovadoras e a xestión forestal sustentable.
- Obxectivo 3: Fomentar a organización da cadea alimentaria, incluíndo a transformación e comercialización de produtos agrarios.
- Obxectivo 4: Restaurar, preservar e mellorar os ecosistemas relacionados coa agricultura e a silvicultura.
- Obxectivo 5: Promover a eficiencia dos recursos e fomentar o paso a unha economía baixa en carbono e capaz de adaptarse ao cambio climático nos sectores agrario, alimentario e forestal.
- Obxectivo 6: Fomentar a inclusión social, a redución da pobreza e o desenvolvemento económico das zonas rurais.

Xunto a estas prioridades establece tamén uns obxectivos transversais en todas as actuacións de desenvolvemento rural para que contribúan á innovación, á conservación e mellora do ambiente e a mitigación e adaptación ao cambio climático.

PARTE III: ESTRATEXIA

		PRIORIDADES ESTRATÉXICAS DESENVOLVEMENTO RURAL COMISIÓN EUROPEA					
		Obxectivo 1 ↓	Obxectivo 2 ↓	Obxectivo 3 ↓	Obxectivo 4 ↓	Obxectivo 5 ↓	Obxectivo 6 ↓
OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS ADR MAIV – BAIXO MIÑO PROGRAMA LEADER 2014/2020	1.Competividade Territorial →						
	2.Patrimonio Cultural →						
	3.Espazos Naturais e Biodiversidade →						
	4.Formación e Emprego →						
	5.Calidade Vida e Servizos Poboación →						
	6.Tecido Empresarial →						
	7.Sector Primario →						
	8.Sector Turístico →						
	9.Novas Tecnoloxías →						
	10.Gobernanza Multinivel →						

- **Prioridades Estratéxicas en materia de Desenvolvemento Rural do PDR de Galicia a través do Programa Leader:**
 - Prioridade 1: Mellorar as condicións para crear e manter emprego no medio rural.
 - Prioridade 2: Mellorar e implementar servizos para a poboación nas zonas rurais, favorecer a mellora do nivel de vida da poboación rural, a inclusión social e a redución da pobreza.
 - Prioridade 3: Favorecer a ocupación sustentable do territorio, prestando atención especial aos colectivos máis desfavorecidos, como as mulleres, os mozos /as, as persoas con discapacidade, as persoas maiores, etc.
 - Prioridade 4: Garantir a sustentabilidade da actividade no medio rural mediante un coidado e utilización adecuados dos recursos naturais.
 - Prioridade 5: Potenciar a gobernanza local e a animación social do territorio.
 - Prioridade 6: Contribuír á concienciación e ao fomento da necesidade de pasar a unha economía baixa en carbono capaz de adaptarse ao cambio climático, fomentando a utilización de enerxías renovables e a mellora da eficiencia enerxética.

PARTE III: ESTRATEXIA

		PRIORIDADES ESTRATÉXICAS DESENVOLVEMENTO RURAL PDR GALICIA → PROGRAMA LEADER					
		Prioridade 1 ↓	Prioridade 2 ↓	Prioridade 3 ↓	Prioridade 4 ↓	Prioridade 5 ↓	Prioridade 6 ↓
OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS ADR MAIV – BAIXO MIÑO PROGRAMA LEADER 2014/2020	1.Competividade Territorial →						
	2.Patrimonio Cultural →						
	3.Espazos Naturais e Biodiversidade →						
	4.Formación e Emprego →						
	5.Calidade Vida e Servizos Poboación →						
	6.Tecido Empresarial →						
	7.Sector Primario →						
	8.Sector Turístico →						
	9.Novas Tecnoloxías →						
	10.Gobernanza Multinivel →						

8. LIÑAS DE ACTUACIÓN

1. Protección do medio ambiente e posta en valor do patrimonio rural e da paisaxe

1a) Ordenación e posta en valor do patrimonio rural

Tipoloxía de Proxectos:

- Protección e posta en valor do patrimonio natural
- Actuacións en espazos dentro da Rede Natura 2000
- Protección e posta en valor do patrimonio cultural
- Recuperación de áreas degradadas
- Erradicación de especies invasoras
- Construción de miradoiros
- Itinerarios naturais e culturais
- Rutas de sendeirismo homologadas
- Creación de espazos recreativos
- Recuperación de áreas degradadas baixo as liñas eléctricas
- Accesibilidade aos recursos patrimoniais e a súa interpretación
- Fomento do uso social, recreativo e educativo do patrimonio

PARTE III: ESTRATEXIA

- Creación de centros de referencia forestais con aulas de interpretación do medio natural, o monte, o patrimonio, etnográficos...
- Granxas escolas que combinen turismo con actividades no medio rural

1b) Promoción das enerxías renovables e dos usos eficientes

Tipoloxía de Proxectos :

- Implantación de enerxías renovables nas empresas e nas entidades sociais
- Implantación de plans de mellora da eficiencia enerxética nas empresas e nas entidades sociais
- Aproveitamento de biomasa forestal residual

1c) Accións de valorización da paisaxe tradicional

Tipoloxía de Proxectos:

- Accións piloto de recuperación e melloras silvícolas e pastorís nos montes como ferramenta medio ambiental
- Accións de restauración forestal de alto valor natural e paisaxístico e da conservación da biodiversidade
- Creación de espazos de interese paisaxístico
- Mellora paisaxística de espazos degradados

2. Creación e mellora dos servizos á poboación e inclusión social

2a) Creación e modernización de infraestruturas que contribúan á mellora do benestar da poboación

Tipoloxía de Proxectos:

- Centros asistenciais á colectivos con necesidades específicas (garderías, centros de día, residencias, centros para persoas con risco de exclusión social, bibliotecas, centros culturais, locais sociais....)
- Creación, rehabilitación e modernización de centros ou espazos culturais, locais sociais, etc...

2b) Creación de servizos complementarios que melloren a calidade de vida

Tipoloxía de Proxectos :

- Servizos vinculados á saúde, ao lecer, ao deporte, á cultura...
- Apoio á cooperación medio ambiental como ferramenta para a reinserción social
- Transporte adaptado para as persoas con discapacidade

3. Mellora da competitividade, diversificación produtiva e innovación

PARTE III: ESTRATEXIA

3a) Promoción do sector agrogandeiro

Tipoloxía de Proxectos :

- Creación de explotacións agrogandeiras como actividade complementaria á actividade principal non agraria da unidade familiar
- Emprego de enerxías renovables e mellora de eficiencia enerxética nas explotacións e accións de innovación nas explotacións do sector agrario
- Transformación e comercialización de produtos agrarios
- Mellora de sectores estratéxicos como o viveirismo, a vitivinicultura e a kiwicultura
- Creación de plataformas físicas e/ou dixitais para a comercialización de produtos do medio rural

3b) Promoción do sector forestal

Tipoloxía de Proxectos :

- Creación de explotacións forestais como actividade complementaria á actividade principal non agraria da unidade familiar
- Diversificación da actividade produtiva dos montes e innovación para creación de novos produtos
- Transformación e comercialización de produtos forestais

3c) Posta en valor dos produtos locais e de proximidade

Tipoloxía de Proxectos :

- Proxectos de promoción e comercialización conxunta
- Creación de establecementos de venda especializada en produtos de proximidade

3d) Creación, modernización e ampliación de pequenas empresas

Tipoloxía de Proxectos :

- Creación de empresas de diversos ámbitos non agrarios
- Modernización e ampliación de empresas existentes
- Comercio polo miúdo
- Melloras tecnolóxicas, e commerce, socialmedia...

3e) Apoio a iniciativas empresariais de carácter asociativo

Tipoloxía de Proxectos :

- Creación de servizos para as empresas
- Creación, ampliación e modernización de infraestruturas para as empresas
- Apoio ao cooperativismo en iniciativas empresariais en montes de particulares
- Apoio a proxectos empresariais recoñecidos pola Administración como singulares

PARTE III: ESTRATEXIA

- Creación de centros que posibiliten a vertebración do tecido produtivo, estimulen a participación así como a cooperación entre as empresas

3f) Fomento das actividades turísticas

Tipoloxía de Proxectos :

- Creación de establecementos hoteleiros
- Creación de establecementos de restauración en edificacións emblemáticas e/ou tradicionais
- Modernización de establecementos turísticos existentes
- Creación de actividades complementarias ao turismo existente
- Actividades recreativas e de animación turística
- Actividades de aventura , natureza, deportivas...
- Actividades de valoración e divulgación do patrimonio cultural...
- Actividades de divulgación dos oficios tradicionais

4. Mellora da cualificación dos recursos humanos do territorio

4a) Formación para o emprego: mellorar os nosos recursos humanos

Tipoloxía de Proxectos :

- Formación / asesoramento a emprendedores
- Formación / asesoramento en economía social
- Formación e acceso as novas tecnoloxías e redes sociais
- Accións facilitadoras para acceder ás competencias clave e aos certificados de profesionalidade para as persoas con risco de exclusión social (Cooperación)
- Formación orientada a xeración de novos empregos verdes (agroecoloxía, sector forestal, restauración paisaxística, enerxías renovables, eficiencia enerxética, educación ambiental)
- Formación vinculada coas necesidades da poboación (asistencia persoal e socio sanitaria, conciliación, igualdade, cultura, patrimonio, ocio, gastronomía...)
- Formación necesaria para cubrir novos nichos de mercado

4b) Formación sectorial: mellorar as nosas empresas

Tipoloxía de Proxectos :

- Formación / asesoramento en xestión empresarial
- Formación / asesoramento en marketing e comercio exterior
- Formación en novas tecnoloxías, social media e responsabilidade social empresarial
- Networking: lograra a colaboración interempresarial para aproveitar as sinerxías entre os actores económicos do territorio e fomentar a creación de redes de traballo
- Formación especializada no sector agrogandeiro, agroalimentario e forestal

PARTE III: ESTRATEXIA

- Formación especializada no turismo (calidade, accesibilidade, comercialización...)
- Formación especializada nos servizos á poboación
- Formación especializada no ámbito profesional de especial incidencia, cara a mellorar a competitividade das empresas como deseño industrial, fabricación industrial...
- Formación de estudos de identificación de residuos industriais e proposta de activación para a xestión conxunta dos residuos
- Formación en accesibilidade para os técnicos/técnicas municipais

5. Dinamización do territorio fomentando a participación da poboación no desenvolvemento rural (19.4.B: Animación)

Tipoloxía de Proxectos :

- Difusión do Programa Leader no territorio
- Encontros, xornadas, seminarios, congresos, eventos culturais, deportivos, gastronómicos, encontros ou cartaces de arte...
- Estudos, informes, publicacións, plans estratéxicos para sectores clave como o primario....
- Mapas, guías, páxina Web.....
- Viaxes e presenza en feiras, eventos
- Sinalización turística, rutas...
- Dixitalización dos lindes e dos recursos múltiples dos montes
- Accións de sensibilización medio ambientais con especial atención ao cambio climático e á perda da biodiversidade e á recuperación paisaxística; para a dignificación do traballo agrario entre a poboación...
- Campañas de participación para difundir o sector agrario entre a mocidade
- Creación de imaxe de marca territorial e sensibilización á poboación
- Creación dunha identificación directa sobre o produto local e de proximidade mediante un selo ou marca Km 0

• Limitacións sectoriais ás Liñas de Actuación do GDR 14:

Segundo á Resolución do 11 de febreiro de 2016 pola que se publica o Acordo do 10 de febreiro de 2016 polo que se aproban as bases reguladoras para a selección de estratexias de desenvolvemento local, para a selección e recoñecemento dos grupos de desenvolvemento rural como entidades colaboradoras na xestión da medida Leader Galicia para a concesión da axuda preparatoria, cofinanciada co Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural (Feader) no marco do PDR de Galicia 2014 – 2020, se establecen unha serie de limitacións sectoriais á hora de aplicar as nosas liñas de actuación no territorio, posto que ditas medidas están contempladas noutras actuación dos PDR de Galicia e serán apoiadas por outros organismos das diferentes consellerías. Consecuentemente relatamos a continuación as

PARTE III: ESTRATEXIA

limitacións sectoriais establecidas nestas Bases Reguladoras publicadas no DOGA o día 2 de marzo de 2016 por parte da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (Agader).

Non serán subvencionables polo Programa Leader na aplicación da nosa estratexia:

- Como norma xeral os proxectos encadrables no sector da produción agraria primaria (agrícola, gandeira e forestal). Neste senso so se poderán apoiar proxectos de xeración dunha actividade agraria complementaria á actividade principal non agraria dunha unidade familiar e que consista en pequenos investimentos.
- Os proxectos referidos á xestión de residuos procedentes de produción agrícola e gandeira.
- Non serán subvencionables os proxectos que carezan de viabilidade técnica ou financeira, e nos proxectos produtivos requirirase a viabilidade económica. Tampouco os proxectos que non se axusten á normativa sectorial que lles resulte de aplicación, os que non sexan finalistas, os que estean iniciados e aqueles cuxo investimento se localice en territorio non elixible.
- No ámbito da formación, unicamente serán subvencionables os proxectos promovidos polo GDR e que se dirixan especificamente á poboación activa do territorio coa finalidade de incrementar a empregabilidade da poboación.

Limitacións sectoriais aplicables a nosa estratexia, determinadas en parte polas Bases Reguladoras, e polas necesidades detectadas polo Grupo na elaboración da estratexia:

- En investimentos vinculados con establecementos turísticos e actividades do sector da hostalaría rexerá un convenio de colaboración entre Agader e a Axencia de Turismo de Galicia de obrigado cumprimento para os nosos proxectos.
- En investimentos no sector das enerxías renovables, quedan excluídos os destinados á xeración para venda á rede.
- Os investimentos que consistan na adquisición de maquinaria para a realización de servizos agrarios /e /ou forestais quedan totalmente excluídos.
- En investimentos en actividades económicas do sector servizos (talleres, tinturerías, lavandaría, clínicas, tanatorios, asesorías, perruquerías, despachos profesionais e calquera outra actividades asimilada do sector servizos) asociada á xeración dunha actividade económica (proxectos produtivos) so será subvencionable a modernización e ampliación en todo o territorio elixible, mentres que a creación destes servizos so se subvencionará naqueles concellos nos que se demostre que non existe o mesmo servizo.
- En investimentos no sector comercio polo miúdo serán subvencionables de forma xeral en todo o territorio do GDR 14, aqueles establecementos destinados á venda e promoción de recursos endóxeos, mentres que para o resto do comercio polo miúdo so será subvencionable naquelas espazos onde non se conte coa mesma tipoloxía de comercio (que vendan os mesmos produtos), tomando como referencia para a limitación o nivel parroquial.

PARTE III: ESTRATEXIA

En canto á modernización e ampliación do comercio polo miúdo so se subvencionarán estas actuacións localizadas fora dos cascos urbanos dos concellos, coa excepción daqueles establecementos que se localicen en edificios emblemáticos e / ou tradicionais dos cascos urbanos e que se determinará pola Xunta Directiva do GDR. Quedan excluídos os cascos urbanos de Sanguñeda (Mos), Nigrán, San Pedro da Ramallosa (Nigrán), Baiona, Gondomar, Tomiño e Tui.

- En investimentos en centros e locais sociais e casas culturais, so serán subvencionables a creación naquelas parroquias onde non contén con dita instalación, mentres que a modernización, ampliación e mellora destes centros serán subvencionables en todo o territorio, tendo en conta que a contía máxima non poderá superar os 50.000,00 € por proxecto.